

Hai cuốn cđo chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

T&#ng thu&#t c&#a C&# Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng, nguyên là Tham M&#u Phó L&# đoàn Liên Binh Phòng V&# Ph&# T&#ng Th&#ng

Hai cuốn cđo chính 11.11.1960 và 01.11.1963

do c&#u Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng t&#ng thu&#t

Vài &#i nói đ&#u: H&#i còn &# làng quê m&#n B&#c, nhà ông bà c&# thân sinh c&#a Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng là ch&# &#i xóm v&#i nhà b&# m&# tôi; nh&#ng tôi không b&#t ông, ch&# nghe nói v&# ông, m&#t ph&#n vì tu&#i tôi quá nh&# so v&#i ông, ph&#n khác vì &# lâu, ông đã đi h&#c xa.

V&#n n&#&#c n&#i trôi. M&#y th&# h&# 'trai th&#i lo&#n' cũng theo v&#n n&#&#c mà trôi n&#i.

Cu&#i năm 1983, s&#p &#i ngày L&# Chúa Giáng Sinh, g&#n m&#t trăm tù c&#i &#o chúng tôi đ&#&#c chuy&#n &# Tr&#i A 20, Xuân Ph&#&#c, Phú Khánh (Tác g&# Nguy&#n Chí Thi&#p g&#i là Tr&#i Kiên Giam) v&# Tr&#i Z 30 A, g&#n chân núi Gia Rai, Ngã ba Ông Đ&#n đi vào. &# T&#i đây, tôi g&#p Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng đã chuy&#n &# m&#n B&#c vào tr&#&#c đó.

Đ&#i tá H&#ng c&# tu&#i m&#y ông anh &#n c&#a tôi, cho nên ông coi tôi nh&# em út. &#p ông, tôi h&#i &#i sao ngày 's&#p tr&#i', gia đình ông đi h&#t mà ông còn &# &#i. Ông b&#o: 'Chú coi, tôi trách nh&#m c&# hai ch&#c ngàn tân binh, làm sao tôi b&# mà đi đ&#&#c!'

B&#ng đi m&#t th&#i gian, nhân d&#p ngh&# L&# Đ&#c L&#p n&#&#c Hoa Kỳ đ&#u Tháng 7, 2011 v&#a qua, tôi và m&#t đàn anh đ&#ng môn x&#a, đi Oklahoma City thăm m&#t v&# ân s&#, r&#i thăm Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng. &# Hai v&# đang ngh&# h&#u &#i thành ph&# này. Su&#t hai t&#ng đ&#ng h&#, chúng tôi b&# thu hút b&#i câu chuy&#n v&# cu&#c đ&#i h&#c &#p, ph&#c v&# và ch&#n đ&#u c&#a v&# c&#u Đ&#i tá. &# Tr&#&#c khi chúng tôi &# giã, Đ&#i tá H&#ng đ&#a tôi vào th&# phòng, &#y xu&#ng cho tôi nh&#ng cu&#n sách tôi c&#n. Duy có cu&#n Nh&# L&#i Nh&#ng Ngày &# C&#nh T&#ng Th&#ng Ngô Đình Di&#m c&#a C&# Đ&#i tá Nguy&#n H&#u Du&# kí &#ng ông, ông &#y ra, ng&#n ng&# m&#t lát, r&#i &#i b&# lên k&#. Tôi h&#u ra ngay và không dám h&#i xin, vì tôi kính tr&#ng tình c&#m sâu n&#ng c&#a ông đ&#i v&#i c&#u Đ&#i tá Du&, ng&#&#i b&#n &#ng ch&#n đ&#u sát cánh v&#i ông đ&# b&#o v&# T&#ng th&#ng Ngô Đình Di&#m năm x&#a. Ng&#&#i b&#n đ&#ng chí nay đã ra ng&#&#i thiên c&#, ông g&# sách c&#a b&#n đ&# th&#y sách cũng nh&# th&#y ng&#&#i. V&# &#i, tôi đã có đ&#c qua nh&#ng bài vi&#t c&#a Đ&#i tá Nguy&#n H&#u Du&, và n&#u c&#n, tôi v&#n có th&# tìm đ&#c &#i cu&#n sách đó trên m&#ng vantuyen.net. &# Cu&#i cùng, Đ&#i tá H&#ng đ&#a cho tôi 2 bài đánh máy t&#ng thu&#t cu&#c đ&#o chính 11.11.1960 và cu&#c đ&#o chính 01.11.1963, trích &# cu&#n h&#i kí ông vi&#t đ&# &#ng riêng cho con cháu.

V&# nhà, đ&#c hai bài t&#ng thu&#t c&#a Đ&#i tá H&#ng, tôi th&#y n&#i dung có nh&#ng chi ti&#t s&#ng đ&#ng mà ch&# ng&#&#i trong cu&#c m&#i nghe và th&#y đ&#&#c. Do 2 cu&#c chính b&#n x&#y ra cách nay đã quá lâu và do trí nh&# không còn đ&#&#c nh&# x&#a c&#a m&#t v&# đ&#i lão 88 tu&#i, cho nên r&#t có th&# tác g&# không tránh kh&#i m&#t vài th&#u sót. Song nói chung, ph&#i công nh&#n Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng qu&# là m&#t trong s&# nh&#ng ng&#&#i công chính đã vi&#t m&#t cách công chính v&# m&#t nhân v&#t công chính là T&#ng th&#ng Ngô Đình Di&#m.

Hai cuốn cđo chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Tôi g&#i xin Đ&#i tá cho phép tôi đ&#c chu&#n b&#, đánh máy vào computer đ&# ph&# b&#n hai bài này vào đ&#p L&# Gi&# th&# 48 c&#a T&#ng th&#ng Ngô Đình Di&#m, đ&#c là ngày 01.11.2011. Đ&#i tá H&#ng đã đ&#ng ý.

Tr&#c khi m&#i quý đ&#c g&# đ&#c 2 bài đ&#ng thu&#t c&#a Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng, đ&# đ&#c g&# b&#t thêm chút ít v&# C&#u Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng, sau đây, tôi xin tóm l&#c t&#u s&# c&#a ông, căn c&# vào nh&#ng gì tôi đ&#c nghe ông k&# và nh&#ng chi t&#t th&#u nh&#n đ&#c đ&# hai bài đ&#ng thu&#t c&#a ông.

S&# l&#c t&#u s&# Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng:

Sinh năm 1923 đ&#i Phát Di&#m, Kim S&#n, Ninh Bình.

C&#u đ&# đ&# Dòng Chúa C&#u Th&# Hu&# và Dòng Chúa C&#u Th&# Thái Hà, Hà N&#i.

Tình nguy&#n nh&#p h&#c Sĩ quan Khóa 2, Hu&#.

Sau khi mãn khóa, đi hành quân các T&#nh Thái Bình, Bùi Chu, Nam Đ&#nh và Hòa Bình.

Tháng 6.1952, h&#c Khóa Ch&#n thu&#t Ch&#n l&#c đ&#i Hà N&#i.

Trong Ch&#n d&#ch Lotus (T&#nh Hòa Bình), đ&#c c Qu&#c tr&#ng B&#o Đ&#i g&#n B&#o qu&#c huân ch&#ng Đ&#ng đ&#ng và Anh dũng b&#i tinh v&#i ngành d&#ng l&#u đ&#i m&#t tr&#n.

Sau đó, trong Ch&#n d&#ch Tây B&#c (S&#n La, Lai Châu), ông b&# C&#ng s&#n b&#t làm tù binh đ&# Tháng 11.1952 đ&#i Tháng 12.1954 thì đ&#c th&#.

Tháng 01.1955, tr&#n vào Nam.

Tháng 8.1955, đ&#c g&#i tái ngũ.

Sau khi tham đ&#c Khóa Tham m&#u, ông l&#n l&#t đ&#c c&# g&# các ch&#c v&#: Tr&#ng Phòng I Ch&#n d&#ch Tr&#ng T&#n B&#u, Tr&#ng C&# quan Thanh toán Ch&#n d&#ch TTB, Chánh văn phòng Tham M&#u Tr&#ng Liên quân / B&# TTM. đ&# T&#i đây, ông đ&#c g&#n Đ&# đ&#ng B&#o qu&#c Huân ch&#ng. Tháng 2.1958, Đ&#i úy Tr&#ng Phòng An ninh B&# Qu&#c phòng.

Tháng 10.1958, Tham M&#u Phó L&# Đoàn Liên Bình Phòng V&# Ph&# T&#ng Th&#ng.

Ngày 01.01.1961, thăng Th&#u tá.

Sau đ&#o chánh 01.11.1963, b&# giam g&# m&#t tu&#n.

Tháng 01.1964, tuyên chuy&#n ra Vùng II, thu&#c S&# đoàn 23, đóng đ&#i Ban Mê Thu&#t.

T&#i đây, đ&#c c&# làm Quân tr&#n tr&#ng, kiêm Tr&#ng phòng &#p Tân Sinh Khu 23 Ch&#n thu&#t.

Tháng 5.1964, v&# làm Chánh s&# v&# S&# Nông thôn thu&#c Nha &#p Tân Sinh. Sau nâng c&#p thành T&#ng Nha, đ&#i thành B&# Xây Đ&#ng Nông Thôn.

Tháng 6.1967, thăng Trung tá, Phó Giám đ&#c Nha Phát Tr&#n Nông Thôn. B&# th&#ng n&#ng khi đi công tác &# Qu&#ng Tín, Vùng I, đ&#c ân th&#ng Ch&#ng M&# B&#i Tinh và Ch&#n Th&#ng B&#i Tinh.

Tháng 6.1970, thăng Đ&#i tá và tr&# v&# Quân đ&#i, ph&#c v&# đ&#i Trung tâm Hu&#n luy&#n Quang Trung.

T&# Tháng 6.1972 – 30.4.1975, g&# ch&#c v&# Tham M&#u Tr&#ng Trung tâm Hu&#n luy&#n Quang Trung qua 4 v&# Ch&# Huy Tr&#ng. T&#i đây, ông đ&#c g&#n Đ&# Tam đ&#ng B&#o qu&#c Huân ch&#ng.

Tù c&#i đ&#o đ&# Tháng 6.1975 đ&#i Tháng 8.1987.

Tháng 3.1991, sang Hoa K&# đoàn đ&# v&#i gia đình theo đ&#n HO 6.

*B&#ch Di&#n Th&# Sinh

Hai cuộc đảo chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đäi tá Phäm Văn Häng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Đäo chính 11.11.1960

*Täng thuät cäa Cäu Đäi tá Phäm Văn Häng, nguyên là Tham Mäu Phó Lä đoàn Liên Binh Phòng Vä Phä Täng Thäng.

Tháng 10.1958, sau khi bàn giao Träng Phòng An ninh Biät Bä Tham Mäu Bä Quäc Phòng cho Đäi úy Nguyän Văn Long, cháu Bs. Nguyän Quang Diäu, Đäng lý Văn phòng, tôi (Phäm Văn Häng, lúc äy mang lon Đäi úy) vä nhän nhän chäc vä Tham Mäu Phó Lä Đoàn Liên Binh Phòng Vä Phä Täng Thäng. Tham Mäu Phó đäc trách tiäp liäu và thay phiên äng träc phòng thä vä hai vä Tä länh và Tham Mäu Träng Lä Đoàn. Mäi län Täng thäng đi kinh lý ä đâu, mät trong ba chúng tôi phäi täi đäa đäm kinh lý träc mät ngày, đä xäp đät vän đä an ninh. Tôi còn lo viäc tôn giáo cho binh sĩ Lä đoàn, vì cä hai vä Tä länh và Tham Mäu Träng đäu không phäi là tín häu Công giáo.

Đän tiän

Khoäng 11giä đêm ngày 10 räng sáng ngày 11.11.1960, nghe đän thoäi reo, tôi nhäc máy và nghe báo: 'Thäa Đäi úy, Thành Cäng Hòa và Dinh Đäc Läp bä tän công'. Tôi cúp đän thoäi, väi khoác lên ngäng i cái áo đäo phä, räi cùng Trung úy Ngô Thä Linh, thuäc Sä Liên Läc, ä ngay träc mät nhà tôi, läy chiäc xe mang sä än tä, vät ra cäng sau Cä xá Sĩ quan Chí Hòa, häng vä phía Dinh Đäc Läp. Chúng tôi täi ngã tä Phan Đình Phùng – Công Lý thì bä Nhäy dù chän läi. Mät sĩ quan Nhäy dù täi yêu cäu hai chúng tôi xuäng xe và lên ngäng i chäm häm väi khoäng hän hai chäc ngäng i khác trên väa hä đäng Công Lý, sát hàng rào Dinh Đäc Läp. Cä khoäng 15 phút mät län, viên sĩ quan Nhäy dù dùng loa phóng thanh cäm tay nói län tiäng: 'Lính Lä đoàn làm loän, bät Täng thäng làm con tin, Nhäy dù đem quân vä cäu Täng thäng'.

Sängäng i bä bät giä mäi lúc mät đäng, trong khi tiäng súng thäa đän räi im läng.

Tä mä sáng, nhóm ngäng i bä giä đäc länh đäng đäy và đi biäu tình. Viên sĩ quan Nhäy dù nói: 'Anh chä em đi thäng đäng Công Lý, täi träc Dinh, khi nghe tôi hô mät câu ngän, các anh chä đäp läi: 'Đä đäo!''

Täi góc Công Lý - Thäng Nhät, tiäng loa hô: 'Đä đäo Ngô Đình Diäm đäc tài!'. Chäng nghe vài tiäng đäp läi räi räc: 'Đä đäo!'. Đät nhiên, súng đäi liên tä näc Dinh bän vào hàng cây đäc đäng Thäng Nhät. Thäa đäp, nhäng ngäng i biäu tình bät đäc dĩ lä làng giäi tán theo đäng Alexandre de Rhodes. Tôi chäy bä läi tä thät Trung tá Lê Ngäc Triän, Tä länh Lä đoàn, đä häi tin täc. Phu nhân Trung tá cho biät Trung tá đã vào Dinh ngay khi nghe tiäng súng đäu tiên. Đêm väa qua là phiên träc cäa Thiäu tá Phan Đình Tùng, Tham Mäu Träng. Trung tá Tä länh träc 3 ngày cuäi tuän. Tôi là Tham Mäu Phó träc ngày Thä Hai và Thä Tä. Sĩ quan träc ä cùng phòng väi sĩ quan tùy viên, cänh buäng ngäng cäa Täng thäng.

Dinh đäc cä phòng thä bäi:

- 1/ Đäi đäi cän vä 150 quân nhân. Mäi đêm, 50 đäc phép ä nhà, 100 phäi äng träc.
- 2/ Lúc nào cũng có mät Đäi đäi Bä binh 150 quân nhân, thay phiên vào mäi buäi chiäu.
- 3/ Mät Chi đoàn chiän xa thäng träc trong Dinh.

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Táng tháng chi tiêu tính táng đáng và xá đáng ngái rát ká. Trác đó, có mát đái đái Bá binh thuác Lá đoàn nám áng chián trong ván Tao Đán gán ká Dinh. Vá sau, Táng tháng chá thá cho Trung tá Trán, Tá lánh Lá đoàn, phái liên lác vái Tá lánh Quân khu 5, đá luôn phiên cá mát đái đái Bá binh xuáng giúp tánh bình đánh nháng huyán cán giúp. Ká này Đái đái 5 do Trung úy Lác chá huy đáng giúp Quán Ông Đác, Cà Mau. Vì thá, đáp xong đáo chính đác mát ngày, Trung úy Lác mái kéo quân vá tái Lá đoàn.

Tôi nhá em tôi, đáng phác vá Sá Nghiên cáu Chính trá, láy xe gán máy chá tôi đi quan sát mát sá cá Quân đái và hành chánh, nhá Trung đoàn 135, Tòa Hành chánh Tánh Gia Đánh, Bá Chá huy Cánh sát Tánh Gia Đánh... Tát cá đáu đáng kín.

Hai anh em tôi quay lái Dinh Đác Láp. Lính Dù canh gác có vá láng láo. Dân chúng chen nhau bám vào hàng rào sát chung quanh Dinh, tò mò nhìn vào trong. Bán năm xác chát mác đá Dù còn nám quanh cát cá.

Khoáng 10 giờ, hai anh em lái tái nhà Bác sĩ Tuyán trên đáng Nguyán Đánh Chiáu. Vì chúng tôi là chá quen thân, cho nên phu nhân Bác sĩ cho biát, váa nghe tiáng súng nổ, Bác sĩ đã đán á X, đáng Công Lý. Tôi là bán hác cáa Bác sĩ Tuyán hái còn hác Tiáu hác và máy năm Trung hác á Phát Diám. Khi tôi làm Chánh văn phòng cho Đái tá Trán Thián Khiêm, Quyán Tham Máu Tráng Liên Quân, tôi đã giái thiáu Đái tá Khiêm vái Bác sĩ Tuyán và tá đó, hai ông trá thành bán thân vái nhau.

Gáp Bs. Tuyán, ông cho biát, tá sáng sám, đã phái ngái đi Biên Hòa xin Trung tá Huánh Văn Cao, Tá lánh Sá đoàn 7, đáa quân vá ngay, nháng ván cháa tháy gì. Tôi yêu cáu Bác sĩ dùng Truyán tin cáa Dinh liên lác trác tiáp vái Đái tá Trán Thián Khiêm, Tá lánh Sá đoàn 21 á Cán Thá, xin đem quân vá gáp; đáng thái xin Đái tá Khiêm kéo Thiáu tá Thá, Tánh tráng Má Tho, và Thiát giáp cáa Tánh cùng vá theo. Bác sĩ Tuyán đáng ý và đián thoái ngay. Tôi còn xin Bác sĩ viát mát lá thá tay cho Đái tá Khiêm, giao cho Trung úy Châu, ngái Nam và là Tráng phòng Chián tranh Chính trá Lá đoàn, và Trung sĩ Háng lãnh nhiám vá mang thá đi. Hai ngái này đã trao bác thá cho Đái tá Khiêm á quáng đáng giáa Cáu Bán Lác và Tánh lá Long An.

Khoáng 4 giờ chiáu ngày 11, đán vá đáu tiên cáa Đái tá Khiêm vá tái Dinh là mát Tiáu đoàn Tháy quân lác chián do Thiáu tá Lê Nguyên Khang chá huy. Tiáu đoàn này, lúc đó đáng hành quân á Khu Tián Giang, đã vào Dinh cùng máy chián xa, có cá Trung tá Thián, Chá huy tráng Thiát giáp đi theo. Tôi đã đái sán á cáng và vào theo.

Tháy tôi, Thiáu tá Phan Đánh Tùng, Tham Máu Tráng Liên Quân, trác Dinh máng rá cháy lái nói: 'Anh Háng à, nhá anh trác thay, tôi vá nhà xem sao, vì tá sáng tái giờ tôi đã đián thoái nhiáu lán mà á nhà không ai nhác máy'. Tôi nói vái ông: 'Anh cá vá lo gia đình. Tôi trác thay cho anh'. Nhà Thiáu tá Tùng á trong Cá xá Lá đoàn trên đáng Yên Đá. Váa khi nghe tiáng súng, mái máy sĩ quan Lá đoàn vái cháy vào Thành Cáng Hòa qua cáa trên đáng Háng Tháp Tá, trác Sân ván đáng Hoa Lá, nháng tát cá đã bá lác láng Dù bát nám sáp tái chiáu.

Trung úy Vũ Thá Quang đán mát đái đái Nháy dù tái cáng trác cáa Thành Cáng Hòa hái sĩ quan Lá đoàn là bán cùng khóa: 'Có phái các anh bát Táng tháng không?'. Sĩ quan Lá đoàn trá lái: 'Đâu có'. Hai bên trò truyán vui vá, không giao tranh. Trung úy Quang cám chân quân Lá đoàn, không cho hành đáng chiá cá.

Táng tháng, ông cá ván và Thiáu tá Nguyán Khánh ngái trong phòng Ông Tôn Thát Thiát, Chánh sá vá Sá Nái đách, á táng đáng, sát báp. Đái úy Hoàng Đánh Tá, Đái đái tráng Đái đái cán vá bá tháng ngáng á chân khi chá huy chián đáu, phái nám bánh xá. Quân lính Cán vá và

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Lá đoàn á các vá trí chián đáu. Tôi váa là Tham Máu Phó trác Dinh váa tám thái thay thá Đái đái tráng Đái đái cân vá.

Khoáng 7 giá tái, đián thoái reo. Tôi nhác máy và nghe rõ tiáng Đái tá Khiêm. Tôi nói ngay: ‘Tháa Đái tá Tá lánh, tôi Đái úy Háng đây’. Đái tá Khiêm nói: ‘Anh Háng há?’. ‘Đá’. ‘Nhá anh tráng Táng tháng, Sá đoàn 21 đã vào Sài Gòn, Pháo binh hián đát tái Phú Lâm. Nhà tôi đã bá Dù bát, nháng tôi xin trung thành vái Táng tháng’. Tôi tháa: ‘Xin Đái tá giá máy, tôi đáa máy đá Đái tá tráng tháng tháng. Ông cá ván và Thiáu táng Khánh đang cùng ngái bên Táng tháng’.

Xin nói lái, Nháy dù bát đáu tán công Dinh vào khoáng 11 giá đám thì chá náa giá sau, Thiáu táng Nguyán Khánh, Tham Máu Tráng Lián Quân, đã đáp cáng Nguyán Du xin vào Dinh. Trung úy Nguyán Văn Lá, Đái đái tráng canh gác, không dám má cáng, sá Nháy dù tràn vào. Trung úy Lá xin cho tháng dây xuáng đá Thiáu táng leo vào. Trong đáp đáu năm 01.01.1961, Bá Táng Tham Máu láp há sá thăng cáp cho mát sá quân nhân có công trong vá đáp đáu chính, Thiáu táng Khánh đích thân đáng há cho Trung úy Lá lên đái úy nhiám chác. Táng tháng duyát và không thuán vì Trung úy Lá mái có mát năm thâm niên. Táng Khánh phái nại ná tái lán thá ba mái đáng cáng tháng tháng cháp thuán. Táng tháng hiám khi cho thăng cáp đác cách.

Đám ngày 11 ráng ngày 12, Táng tháng, có ông cá ván và Thiáu táng Khánh bên cánh, đã nói chuyán đián thoái vái Đái táng Lê Văn Tá, có Trung tá Váng Văn Đông bên cánh. Qua Đái táng Tá, phe đáu chánh muán đáa ra cho Táng tháng 4 yêu sách:

- 1/ Táng tháng sá cái tá Nái các, má ráng Chính phá.
- 2/ Phe đáu chánh sá tá chác mát cuác biáu tình vào sáng ngày 12.
- 3/ Lá đoàn Nháy dù sá canh gác Dinh chung vái Lá đoàn Phòng vá Phá Táng tháng.
- 4/ Hai bên cá phái đoàn đá tháo luán 3 yêu sách trên đây.

Trong khi Táng tháng nói chuyán đián thoái, Bà Ngô Đình Nhu im láng, đi đi lái lái, tá phòng Táng tháng ngái đán Phòng Truyán tin cáa Tham máu Phó Lá đoàn trác Dinh, hoác ra ngoài hành lang. Váa nghe tháy yêu sách đá lính Dù gác Dinh chung vái lính Lá đoàn, Bà Nhu nói to: ‘Xin Táng tháng không cháp thuán khoán này. Lính Lá đoàn hián lành, còn lính Dù đá quá. Đá lính Dù gác Dinh, có ngày há làm thát hát cá gia đình mình đó’. Ông cá ván ngác mát nhìn vá và chám rãi nói: ‘Em đáng nói. Đá Táng tháng suy nghĩ và quyát đánh’.

Táng tháng đang nói chuyán báng ngáng và đáa máy cho Thiáu táng Khánh. Thiáu táng Khánh má to đôi mát và nhán mát lán tiáng: ‘Trung tá Đông há? Tái sao Táng tháng đang nói chuyán vái Đái táng, toa dám giành máy? Vô lá quá!’.

Sau đó, hai bên cá phái đoàn ra tháng tháo ngay trên đáng Tháng Nhát, khúc giáa Dinh và Nhà thá Đác Bà. Phe đáu chánh cá Đái tá Nguyán Chánh Thi làm đái đián. Táng tháng cá Thiáu táng Nguyán Khánh thay mát. Thiáu táng Khánh nhát quyát đi đá gây ánh háng. Kát quá cuác tháng tháo: Táng tháng sá má ráng Chính phá. Phe đáu chánh không tá chác cuác biáu tình vào sáng ngày 12.11. Không có viác Nháy dù gác Dinh chung vái Lá đoàn. Suát đám 11 ráng ngày 12, toàn Thành phá yên tĩnh. Sáng ngày 12.11, Sá đoàn 7 vào Sài Gòn.

Táng sáng, mát sá quân nhân Thiát giáp và Tháy quân lác chián, mái vào tầng cáng trong Dinh, nái láa pha cà phê, pha trà. Sá khác tráo lên tháp chián xa nhìn ra ngoài. Báng mát loát súng máy bát thán tá bên ngoài bán vào. Có nháng tiáng kêu thát thanh. Láp tác, chián xa

Hai cuộc đảo chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

trong Dinh bßn đáp trß vang rßn. Thißu tá Lê Nguyễn Khang và tôi vßi chßy ra. Thißu tßng Nguyễn Khánh, tß phòng Tßng thßng, cũng vßi vß ra hành lang quát to: ‘Ai cho lßnh bßn?’. Kß tißp, ông cß vßn ra hßi: ‘Tßi sao bßn?’. Thißu tá Khang bình tĩnh trß lßi: ‘Thßa ông cß vßn, lính cßa tôi bßng đßng bß bßn chßt 3 ngßi và bß thßng năm sáu ngßi, nên tß đßng bßn trß’. Nghe tißng súng nß, xß thß đßi liên trên nóc Dinh chißu ußng nhßm nhìn thßy hai bên Đßi lß Thßng Nhßt có nhißu bißu ngß thßa mß Tßng thßng “Đß đßo Ngô Đình Dißm”, cũng nóng mßt xß đßn nhß mßa lên nhßng tàn cây. Nhßng cành cây gßy đß làm đßm bißu tình phßi gißi tán. Không ai bßo ai, tßt cß vßt bß bißu ngß, đßy dßp mà chßy tán loßn. Lúc này, lßc lßng phe đßo chính đã rßi rßc và đang tan rß. Tình hình chß còn căng thßng trong Vßn Tao Đßn. Thßc sß thì Nhßy Dù đã ngßng tßn công kß tß trßa ngày 11.

Khoßng 10 giß sáng ngày 12.11, Thißu tá Nguyễn Hßu Duß, Trung đoàn trßng Trung đoàn 12, Sß đoàn 7 đã chißm đßng cß Đßi Phát thanh. Sau đó Đßi úy X (Thành thßc xin lßi vì không còn nhß tên vß Đßi úy này), Đßi đßi trßng Bißt Đßng quân gßi vào Dinh, trình lên đß bßt đßng Thißu tá Phan Trßng Chinh, Chß huy lßc lßng đßo chánh tßi Vßn Tao Đßn. Tßng thßng chß thß Đßi úy X đßa Thißu tá Chinh vào Dinh và lßnh cho Chánh sß Nßi đßch trao cho tôi 50.000 \$ (năm mßi ngàn đßng VN) cßm ra cßng trao cho Đßi úy Đßi đßi trßng Bißt Đßng quân đß thßng cho Đßi đßi cßa ông. Tßng thßng đích thân hßi truyßn Thißu tá Phan Trßng Chinh.

Khoßng 11 giß trßa, toàn Sài Gòn trß lßi yên tĩnh. Thißu tßng Khánh, thßa lßnh Tßng thßng, đi nß thß i cho phe đßo chính. Tßng Khánh nói vßi hß: Tßng thßng chßp thußn tha Thißu tá Chinh đß cùng đáp chuyßn bay chß các sĩ quan đßo chính chß chßt đßo thoát sang Nam Vang và yêu cßu hß thß phu nhân Đßi tá Khiêm. Theo yêu cßu cßa Thißu tá Chinh, tôi chß ông ra Thßo cßm viên đß ông mußn đi đâu thì đi. Thißu tá Chinh không chßu đi Nam Vang. Ông ß lßi và cußi năm 1963, đã lãnh án nßng nhßt trong sß các sĩ quan đßo chính. Có ngßi cho là Sß đoàn 7 có công lßn hßn trong vißc đßp đßo chính. Sß thßt là Sß đoàn 21 mßi là đßn vß vß cßu giá đßu tiên vì đã vào Sài Gòn ngay tß chißu ngày 11.11, trong khi Sß đoàn 7 mßi sáng ngày 12.11 mßi vß tßi.

Nhßng nhân vßt bißt rß vß nhßng cußc đßn đßm trong đßm 11 rßng ngày 12 Tháng 11 năm 1960 chß còn sót lßi Bà Ngô Đình Nhu (đã qua đßi ngày 24.4.2011 tßi Roma, Ý), Tßng Nguyễn Khánh, Tßng Trßn Thißn Khiêm, Ông Vßng Văn Đông và tôi (Phßm Văn Háng). Không bißt khi Bà Nhu vißt hßi ký có thußt lßi đßy đß không?

Sau khi đßp xong đßo chính, nhân đßp Năm Mßi 01.01.1961, Bß Tßng Tham Mßu đßng thßng thăng thßng mßt sß sĩ quan đã lßp công và trình lên Tßng thßng duyßt ký thăng các cßp đßi tá, trung tá và thißu tá; các cßp úy do Bß trßng Bß Qußc phòng ký.

Cßp tá: Bßn thißu tá nhißm chßc thăng thißu tá thßc thß: Thißu tá Lê Nguyễn Khang, Thißu tá Phan Đình Tùng, Thißu tá Nguyễn Hßu Duß, Thißu tá Nguyễn Cao Kß. Đßi úy thßc thß Phßm Văn Háng thăng lên Thißu tá nhißm chßc.

Sau đó, Trung tá Cao Văn Viên đßng chß đßnh vß làm Tß lßnh Lß đoàn Nhßy Dù. Mßy ngày sau, Tßng thßng tßi y lßo Nhßy dù. Tßng thßng nói: chß có mßt sß sĩ quan cao cßp có lßi đã trßn đi Nam Vang, đßa sß chß thi hành lßnh, cho nên Tßng thßng không trách. Nhßy dù cßm đßng, vì thß, ba năm sau, khi cußc đßo chính 01.11.1963 xßy ra, Dù không tham gia.

Trung tá Lê Ngßc Trißn tß xét mình có lßi, không làm tròn nhißm vß, khißn Tßng thßng phßi lo âu, nên đã đß đßn xin tß chßc. Tßng thßng không chßp thußn, nhßng Trung tá Trißn cß nài nß, cußi cùng, Tßng thßng đành ßng thußn và cß Trung tá đi làm Tßnh trßng Phú Yên.

Thißu tá Phan Đình Tùng, Tham Mßu Trßng Lß đoàn, xin vß lßi Phßo binh.

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Trung tá N. N. K., ngái Quáng Trá, cán bá cao cáp trong Quân áy Cán Lao đác gái vá làm Tá lánh Lá đoàn. Trung tá K. chuyên môn vá tham máu cho nên đã xin mát Thiáu tá đã táng chá huy mát Trung đoàn tác chián vá làm Tham Máu Tráng. Nhiáu sĩ quan đác đác vá làm Tham Máu Tráng Lá đoàn:

- Thiáu tá Trán Cáu Thiên, ngái mián Nam vá làm đác mát tuán,
- Thiáu tá Võ Văn Cánh, Trung đoàn tráng cáa Sá đoàn 23, vá làm đác 2 tuán,
- Thiáu tá Thân Ninh, Trung đoàn tráng cáa Sá đoàn 2, vá làm đác 2 tháng,
- Thiáu tá Nguyán Há Duá, Trung đoàn tráng Trung đoàn 12, Sá đoàn 7, vá làm Tham Máu tráng Lá đoàn cho tái ngày 31.12.1963.
- Thiáu tá Phám Văn Háng làm Tham Máu Phó Lá đoàn cho tái ngày 31.12.1963.

Vài nhán xét

Phe đác chính tán công bát ngá cho nên đã chiám đác lái thá ban đáu, nháng sau đó cháu thát bái. Tái sao?

1. Phe đác chính không nghiên cáu ká chián tráng. Tái sao Dù tán công vào mát tián cáa Dinh đá phái cháu nhiáu bát lái, nhá phái băng qua mát sân tráng trái, ráng rái, khá xa Dinh mà đán đán lái sáng tráng. Náu tán công phía sau Dinh có nhiáu áu đám hán, nhá có nhiáu gác cây lán đá náp, không gian tái hán, khoáng cách gán hán và sá ít thiát hái nhán máng hán.

2. Quân sĩ Dù mát náa là ngái Bác di cá. Há tháng mán Táng tháng vì Ngái đã giúp đáa gia đánh và ngái thân cáa há vào Nam, lái giúp cho pháng tián sinh sáng đác an vui. Há mau chóng khám phá ra là cáp trên đã đánh láa há: báo há là đi cáu nguy Táng tháng, kì thác là đi bát Táng tháng; thêm vào đó, há tháy đáng đái cáa há láp bá chát, láp bá tháng ngay tá phút đáu giao chián, cho nên há mát tinh thán.

3. Lác láng Dù chián đáu cô đán, không có mát đán vá bán nào giúp sác, ngoái trá mát Đái đái Biát đáng quân.

Nhiáu ngái cho là Táng tháng chá dùng ngái mián Trung, Công giáo và Cán lao. Theo tôi biát, Ngái không quan tâm nháng chi tiát đó. Xin đán cháng ngay vào thái đám đác chính:

1. Các viên chác then chát tái Phá Táng tháng: Ông Đáng lý văn phòng Quách Táng Đác là ngái Nam, nguyên là Đáng lý văn phòng Bá Tá pháp. Sau đác chính 11.11.63, ông lái vá làm Đáng lý văn phòng Bá Tá pháp. Bác sĩ riêng cáa Táng tháng là Bs. Bùi Kián Tín, ngái Nam. Bác sĩ Nguyán Tuán Anh, ngái Bác, phá trách Bánh xá Dinh và Lá đoàn. Bí thá Trán Sá, ngái Trung. Chánh văn phòng Võ Văn Hái, ngái Trung. Chánh sá Nái đách Tôn Thát Thiát. Tát cá đáu không phái là tín háu Công giáo.

2. Các sĩ quan báo vá an ninh cho Táng tháng: Trung tá Cao Văn Viên, Biát bá Tham máu Tráng Phá Táng tháng, sinh quán Lào. Trung tá Lê Ngác Trián, Tá lánh Lá đoàn Phòng vá Phá Táng tháng, ngái Bác. Thiáu tá Phan Đình Tùng, Tham Máu Tráng Lá đoàn, ngái Trung. Tát cá đáu không phái là tín háu Công giáo.

3. Táng tháng không phân biát Nam, Bác, Trung: Sau đác chính hát, Trung tá N. N. K.... mái vá làm Tá lánh Lá đoàn, muán thuyán chuyán mát sá sĩ quan, há sĩ quan và binh sĩ ngái Bác và Nam đá láy ngái mián Trung vá thay thá. Mát sá đã bá thuyán chuyán, nháng sá khác bát

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đä tá Phäm Văn Häng

Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

---

mãn, đã tủy t thäc đäc mät ngày. Đäi úy Bäng, täc Thä, là sĩ quan häu cän Täng thäng biät sä viäc, liän träng Täng thäng. Sau đó, thäy ông cä vän chä thä cho Trung tá Phäm Thu Đäng, Chánh văn phòng cäa ông cä vän, xuäng täp häp tät cä sĩ quan Lä đoàn Iäi và nói: 'Täng thäng không bao giä phân biät Nam, Trung, Bäc, Công giáo hay không Công giáo. Tät cä phäi đoàn kät'.

4. Täng thäng còn chä thä cho Ông Võ Văn Häi, Chánh văn phòng Phä Täng thäng, gäi văn thä sang cho Trung tá Kä Quan Liêm, Giám đäc Nha nhân viên Bä Quäc phòng, nói: 'Tä nay, mäi thuyän chuyän quân nhân các cäp thuäc Phä Täng thäng phäi đäc Täng thäng duyät träc'.

Sä quân nhân tủy t thäc vì phäi thuyän chuyän đi Vùng I và II, nay đäc vä Vùng III hoäc IV.

*Phäm Văn Häng

Đäo chính 01.11.1963

*Täng thuät cäa Cäu Đä tá Phäm Văn Häng, nguyên Tham Mäu Phó Lä Đoàn Liên Binh Phòng Vä Phä Täng Thäng, kiêm Chiän đoàn träng Chiän đoàn I phòng thä Dinh Gia Long, 1963.

▣ **Cuäc đäo chính 01.11.1963 (LIFE)**

Sau đäo chính Thi Đäng 11.11.1960 thät bäi. Thiäu tá Nguyän Häu Duä chính thäc làm Tham mäu träng (TMT) Lä Đoàn Liên Binh Phòng Vä Phä Täng Thäng (LĐ), Thiäu tá Phäm Văn Häng täp täc giä chäc Tham mäu phó (TMP) và Thiäu tá Huänh Văn Läc, cäu sĩ quan tùy viên (1954-55) tä träng Võ bä Đà Lät vä, làm Đäi đäi träng Cän vä thay Đäi úy Hoàng Đäng Tän m bänh viän. Sau ngày hai sĩ quan Không quân ném bom Dinh Đäc Läp, các tä phòng không đäc tä chäc chu đáo hän. Ngoài Đäi đäi Công vä, Ban Quân nhäc, Đäi đäi Truyän tin, Quân y và Đäi đäi Cän vä biät läp, Lä đoàn còn có 6 Đäi đäi Bä binh, chia làm 2 Tiäu đoàn: A và B.

Lä đoàn läp ra 2 Chiän đoàn: Chiän đoàn I do tôi (Thiäu tá Phäm Văn Häng) chä huy, có nhiäm vä phòng thä Dinh Gia Long, gäm Tiäu đoàn A väi 3 Đäi đäi Bä binh và ½ đän vä Thiät giáp Lä đoàn. Bä Chä huy Chiän đoàn đät trong nhà läu, cänh gäc cây đa träc cäa chính Dinh Gia Long. Chiän đoàn II, gäm Tiäu đoàn B väi 3 Đäi đäi Bä binh, ½ thiät giáp còn läi và Đäi đäi Công vä, có nhiäm vä phòng thä Thành Cäng Hòa và äng chiän täng quát, do Thiäu tá Nguyän Häu Duä, Tham Mäu Träng, làm Chiän đoàn träng. Tä länh Lä đoàn là Trung tá N. N. K., chä huy täng quát, đóng täi Thành Cäng Hòa. Trong nhäng ngày tháng 10/1963, dân chúng chuyän

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đ&#i tá Ph&#m Văn H&#ng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

---

tai nhau sắp có đổ bộ chánh... Quân nhân L&# đoàn c&#m tr&#i 100% v&# đêm. Tr&#a và chi&#u 50% chia nhau v&# ăm c&#m. Nh&#ng hàng rào thép gai và ng&#a s&#t bao r&#ng vây quanh Dinh, ch&# m&# t&#t l&#i nh&# cho dân chúng đi l&#i.

Ngày 12.10.1963, T&#ng th&#ng (TT) đi kinh lý Đà L&#t và hôm sau đ&#n thăm tr&#m phát tuy&#n Phát Chi cách th&# xã Đà L&#t h&#n 20 km. Tôi và Đ&#i úy Nguy&#n Văn Lung, Đ&#i đ&#i tr&#ng Truy&#n tin L&# đoàn th&#p tùng T&#ng th&#ng. Tôi đây, Đ&#i úy Lung trình T&#ng th&#ng m&#t m&#t th&# t&# Bangkok g&#i cho T&#ng Minh, nói ra phi tr&#ng nh&#n. T&#ng Đ&#nh trình T&#ng th&#ng xin cho ch&#n đ&#ng T&#ng Minh lúc v&#, t&#ch thu b&#c th&# đ&# khai thác. T&#ng th&#ng b&#o: 'Không đ&#c'. Ng&#i tôn tr&#ng lu&#t pháp. Trong đêm T&#ng Đ&#nh ch&# huy Quân đ&#i và C&#nh sát khám các chùa, tôi nghe T&#ng Đ&#nh cũng đã đ&#n đàm trình T&#ng th&#ng cho xông vào Usaid b&#t Th&#ng t&#a Thích Trí Quang. T&#ng th&#ng cũng tr&# l&#i là 'không đ&#c'.

Đ&#n ti&#n

Ngày 01.11.1963, L&# Các Thánh, ngh&# bu&#i sáng. Đ&# 1 giờ tr&#a, nghe th&#y ti&#ng súng liên thanh l&#n súng tr&#ng n&# chất chúa phía sân v&#n đ&#ng Hoa L&#, tr&#c c&#a nhà tôi s&# 17, đ&#ng H&#ng Th&#p T&#. Tôi v&#i ch&#y sang Thi&#u tá Du&# bu&#ng bên c&#nh đ&# bàn lu&#n. Thi&#u tá Du&# nói: 'Anh g&#p lên Dinh, có gì tôi báo anh ngay'. Tôi b&#o nhà tôi: 'Ch&#c không sao. Anh ph&#i lên Dinh g&#p'. Dân chúng quanh Dinh nh&#n nh&#c. Các ti&#m b&#t đ&#u đóng c&#a. Tôi cho l&#nh quân nhân Chi&#n đoàn vào v&# trí chi&#n đ&#u và khép kín nh&#ng c&#ng nh&# đã m&# cho dân chúng đi l&#i. V&#a t&#i văn phòng đã nghe ti&#ng Tham M&#u Tr&#ng: 'Anh H&#ng, tôi đã cho Thi&#t giáp L&# đoàn đ&#n h&#t Th&#y quân l&#c chi&#n vào Sân Hoa L&# r&#i. Chung quanh Thành C&#ng Hòa yên tĩnh. Tình hình Dinh th&# nào?'. 'Th&#a anh, Dinh cũng yên. T&#ng th&#ng và ông c&# v&#n đang ng&#i t&#ng đ&#i, có đ&#y đ&# sĩ quan tùy viên và h&#u c&#n'. 'Anh yên tâm, tôi đã cho Đ&#i úy Ph&#m Minh Xuân đem Thi&#t giáp ra ch&#n C&#u Phan Thanh Gi&#n, th&# nào S&# đoàn 5 cũng vào l&#i đó'. Thi&#u tá Du&# đ&#n tho&#i t&#i TMT Bi&#t khu Th&# đô, r&#i TMT Quân đoàn III đ&# bi&#t rõ tình hình. T&#t c&# đ&#u tr&# l&#i không bi&#t gì rõ r&#t.

Ít phút sau, Đài phát thanh đ&#ng Phan Đình Phùng tr&#i nh&#c hùng r&#i tuyên b&#: 'Quân đ&#i đ&#ng lên làm cách m&#ng l&#t đ&# T&#ng th&#ng Ngô Đình Di&#m đ&#c tài và gia đình tr&#'. Danh sách các t&#ng lãnh và sĩ quan cao c&#p ch&# huy tr&#ng các c&# quan đ&#c x&#ng lên. Kh&#i đ&#u là Trung t&#ng Đ&#ng Văn Minh, k&# đ&#n là các t&#ng lãnh khác. L&# đoàn r&#t đau lòng khi nghe x&#ng tên Trung tá N. N. K, T&# l&#nh L&# đoàn Liên binh Phòng v&# Ph&# T&#ng th&#ng và là cán b&# lãnh đ&#o đ&#ng b&# C&#n Lao, có tên trong danh sách tham đ&# l&#t đ&# T&#ng th&#ng. Trong khi nghe đ&#c danh sách, Đ&#i úy Tôn Th&#t Đình (anh T&#ng Đ&#nh) g&#i nói v&#i Thi&#u tá Du&#: 'T&#ng Đ&#nh h&#a n&#u L&# đoàn đ&#u hàng, các sĩ quan L&# đoàn đ&#c thăng m&#t c&#p'. Nghe t&#i đó, Thi&#u tá Du&# đ&#p bàn la to: 'T&#ng Đ&#nh làm lo&#n h&#?', r&#i b&# máy. Nhi&#u sĩ quan Phòng 3 nghe và k&# l&#i nh&# th&#.

Kho&#ng 4 giờ. Đ&#i úy Vũ Đ&#c Lâm, Ti&#u đoàn tr&#ng báo: 'Có m&#t s&# xe GMC ch&# quân nhân võ trang t&# đ&#ng Tr&#n H&#ng Đ&#o, Ch&# L&#n ti&#n v&# Ch&# B&#n Thành nh&# mu&#n vào Dinh'. Tôi ra l&#nh: 'B&#n ch&# thiên ch&#n l&#i. N&#u c&# xông vào thì b&#n th&#ng'. Nh&#ng tràng trung liên n&# đ&#n. 'Anh H&#ng, Thi&#u tá Du&# l&#n ti&#ng h&#i, trên Dinh có gì mà n&# đ&#n th&#?'. 'Th&#a anh, có m&#t s&# xe t&# Ch&# L&#n'. 'Y ch&#t, anh cho l&#nh ng&#ng ngay. Ng&#ng ngay. Đoàn xe này do em tôi là Chu&#n úy Nguy&#n S&# Anh h&#ng đ&#n, đ&#a quân c&#a Ti&#u đoàn 41 Bi&#t đ&#ng quân v&# theo mình đó. Chính tôi đã thuy&#t ph&#c đ&#c h&#'.

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Mät phi cä phóng pháo bät thänh länh xuät hiän trän bäu träi Thành Cäng Hòa trät mät quä bom nhä, làm mäy binh sĩ bä thäng. Thiäu tá Duä länh cho Đái úy Trän Văn Xuân, Đái đäi träng Đái đäi 2, có Chi đäan Thiät giäp yäm trä ra chiäm Đäi phát thanh Quân đäi, đä Trung úy Bäo phát thanh hiäu triäu cäa Täng thäng. Näa giä sau, Xuân báo cáo đã chiäm đä cä đäi. Mäi ngäi chä đäi nghe hiäu triäu. Đái mãi không nghe gì, häi läi mäi biät Xuân chä chiäm täng đäi. Thiäu tá Duä cho länh Xuân, bäng mäi giá phäi chiäm läu trän gäp. Trong träi tù Hà Tây, cäu Đái tá Phäm Läi (Quân nhu) đã thân mät tâm tình väi cäu Đái tá Nguyän Văn Bäo (Công binh): ‘Trung tá Đä Bá Liên và tôi ä trän läu väi ba chuyên viên, chä có mäy khäu súng läc, sä đáäi ra quän. Không hiäu sao lính Lä đäan không lên. Lên là chúng tôi đäu hàng liän’. Đái tá Bäo nói: ‘Sao lính Lä đäan nhät thä?’ Ông Xuân ngäi i Huä, sä nguy häi bän thân sau này, cho nên đã bät chäc Trung tá tä länh Lä?

Khoäng 5 giä chiäu, Đái tá Thiäu, Tä länh Sä đäan 5 đän đäu Sä đäan tä Biên Hòa theo xa lä vào Sài Gòn. Bä Thiät giäp Lä đäan chän läi ngay đäu cäu Phan Thanh Giän; ông liän vòng läi và vào läi Gò Väp.

Mät giä sau, Trung tá Vĩnh Läc, Chä huy träng Trung tâm Huän luyän Vän Kiäp, đän đäan xe Thiät giäp vào cäu Phan Thanh Giän. Bä chän läi, ông xuäng xe, mät mình tiän lên häi: ‘Ai chä huy ä đây?’. ‘Thäa Trung tá, Đái úy Phäm Minh Xuân, Liên đäan träng Thiät giäp’. Trung tá Vĩnh Läc: ‘Em mäi Đái úy ra đây gäp Trung tá’.

Dùng võ läc, Trung tá Vĩnh Läc nhäm chäc sä thät bäi vì quân nhân Lä đäan nhiäu kinh nghiäm, có tinh thän, läi đä cä trang bä toàn xe loäi mäi väi vũ khí tät; trong khi Trung tâm huän luyän Vän Kiäp chä có xe và vũ khí cũ kä, quân nhân các đän vä vä häc, ít tinh thän chiän đäu, làm sao đäi đä chäc väi quân cäa Lä đäan. Đái úy Xuân đi täi và lä phép đäng nghiäm chào: ‘Thäa thäy’. Trung tá Vĩnh Läc nói: ‘Em à, chúng mình là quân nhân, đánh nhau có täi väi tä quäc. Chúng mình không làm chính trä. Ai làm kä hä. Em cho thäy vào Sài Gòn đä cä không?’. Xuân trä läi: ‘Thäa đä cä, mäi thäy vào’. Trung tá Vĩnh Läc bäng cäu vào thäng Đäi phát thanh, käp ngăn không cho Lä đäan chiäm läu Đäi phát thanh.

Đái úy P.M.Xuân Thiät giäp là cán bä cao cäp Đäng Cän lao, đã mä cäa cho đä chä vào Sài Gòn. Sau 30.4.1975, Trung tá Xuân ä tù täi Yên Bái; bä nhiäu ngäi phiän trách, ông đã 2 län cät máu tay tä sát và qua đäi. Näm mä ông chôn trän đäi bên kia hä cá län cäa các ‘bò läc’ (tiäng lóng trong tù Cäng sän chä các sĩ quan cäp đäi tá) .

Tôi đi lên Dinh räi, ít phút sau, vä tôi bà Bäch Yän ra cäa träc sä 17 đäng Häng Thäp Tä, ngä ra đäng thäy lính Thäy quân läc chiän gác đäng. Bà vào läy nä trang, ít tiän và quän áo bä trong bä xách tay, räi đän đän con 6 đäa ra đäi, Thanh Häng län nhät 11 tuäi, Thu Häng nhä nhät mäi lên 2. Bä tôi nhät đä nhä läi coi nhà.

Lính canh thäy bà bäu säp täi ngày sinh đän đäan con thä đi, đã không ngăn cän. Mä con phäi đi bä trän trăm mét quá ngã tä mäi gäp Taxi. Tiäng súng nhiäu häng bät đäu nä. Mä con täi nhà Bác Long (ông Hòa Phát đäng Võ Di Nguy, Phú Nhuän), anh ruät Bäch Yän, mät mäy lo läng, sä hãi. Suät đäm äy, vä tôi nghe tiäng súng đã không ngä đä cä chät thäy đau bäng, sä täi ngày sinh, mäi cho chä däu biät. Chä nói: ‘Cô đäng lo, sinh ä đây có đäy đä áo và tä lót’. Thäc ra, Bäch yän lo là lo cho chäng đäng chiän đäu trong Dinh. Đäi phát thanh ra rä thông báo: ‘Tät cä Quân đäi, Häi Läc Không quân đäng lên làm cách mäng lät đä chính quyän Ngô Đình Diäm đä cä tài, gia đänh trä. Mät lä đäan Phä täng thäng làm sao chäng läi đä cä Quân đäi’. Bäch Yän nghe càng lo läng thêm, đã đän thäi vào gäp chäng, nhäc läi luän đäu cäa Đäi phát

Hai cuộc đổ bộ chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

---

thanh và khuyến khích nên bỏ vợ nhà. Tôi trả lời: 'Anh nghe rồi, em đừng nói nữa!'

Khoảng 6 giờ chiều, Thiệu tá Phạm Văn Phú, Chỉ huy phó Sĩ Liên Lạc, cố Thiệu úy Hòa, sĩ quan công nhân của ông, lên gặp tôi trước cửa Dinh Gia Long. Hòa nói: 'Thưa chú, Thiệu tá Phú cho cháu lên thưa với chú: Lực lượng của Thiệu tá giáp và 2 Đái Đái Bá binh lên phía háp với Lạc Lạc ngá Đác biệt đánh thẳng vào tòa nhà chính nơi các tướng lãnh đang họp. Bộ Tổng Tham Máu hiện chỉ có tân binh Quang Trung canh gác. Lực lượng yểm trợ của Lạc và Lạc Lạc ngá Đác biệt đánh mình 3 cửa thang. Thiệu tá chỉ có công 100%. Hòa gọi vợ chúng tôi là chú dì ruột. Tôi trình Thiệu tá Du, Tham Máu Trưởng và hai chúng tôi cùng thảo luận. Cuối cùng Thiệu tá Du trình lên Tổng thống. Tổng thống thảo luận với ông công nhân rồi cho lệnh: 'Không đổ bộ. Hãy dành Lạc Lạc ngá và vũ khí để đánh Cộng sản. Ngá nhà không nên tàn sát lẫn nhau. Lực lượng hãy bỏ vợ Bộ đội và Kho bạc'.

Trong khi tôi và Chủ nhiệm Phạm Nhật Khuê, sĩ quan Truy cập tin đang đi bộ trước Dinh Gia Long thì Pháo binh Trưởng huấn luyện Phú Lạc đi đột kích 105 ly trên xa lộ rút vào vườn cây trước Dinh Đác Lạc hai trái. Sĩ Truy cập tin Phạm Tổng thống đột kích tại nhà lưu trữ hàng, tôi ra lệnh dồn vào tầng dưới Tòa án bên kia đường.

Khoảng 9 giờ tối, Đái úy Bộ ng, háu công nhân Tổng thống, đi ăn thoải mái cho tôi xin mua công và dồn đường để xe 2 người của Ông Cao Xuân Vĩ chỉ ít hàng số mặt với Tòa Đô chính. Thác ra, chỉ có xe máy của Tổng thống và ông công nhân ra khỏi Dinh. Sau khi cho mua công, tôi ra lệnh chỉ há xa cháy tuấn tiáu má quanh Dinh, để Đái úy Trang Khánh Hằng, sĩ quan tham mưu Ông Cao Xuân Vĩ lái xe 2 người của Tổng thống và ông công nhân ra khỏi Dinh qua công Pasteur, cháy với phía Tòa Đô chính, rồi quáo với Chá Lạc. Dinh Gia Long chúng có con đường hầm nào như báo chí hàng đó tướng tướng loan tin.

Trước khi ra đi, Tổng thống đổ bộ mặt âu yếm nhìn nhóm sĩ quan tùy viên và những sĩ quan có mặt như muán tá biệt. Trung úy Lê Công Hoàn, tùy viên, ngá Công giáo Phạm Cam trình xin đường đi háu công nhân Tổng thống. Tổng thống nhìn Hoàn nói: 'Hoàn đã có vợ có con, công nhân phải đi với vợ con. Để Thiệu tá thân sự đi theo Tổng thống'. Đái úy Đá Thiệu là cháu ruột Đá Máu, đã chết mất xác năm 1964 trong mặt tại nạn máy bay. Không hiểu tại sao nhiều ngá suy luận, nói Hoàn đi theo, chỉ có Tổng thống không chết thể thám như thế. Sau 01 tháng 11 năm 1963, Hoàn chuyển lên Pleiku và sau khi miền Nam thất thủ, bị tù 10 năm. Lúc vợ, thân thiáu táy, bị nhát. Trung tá Lê Công Hoàn qua đời ngày 27.12.1990 vì bệnh phổi. Rồi đồng bọn háu thiái Đá nhát Cộng hòa, các tướng tá, các vợ trong Giám sát viên, các vợ dân biểu... tiến anh đến nơi an nghỉ cuối cùng. Vợ con anh đã sang Mỹ định HO năm 1992.

Sau khi Tổng thống đi rồi, Thiệu tá Lạc đi ăn thoải mái với tôi, có nên di chuyển vào Dinh Đác Lạc không? (Dinh đang đổ bộ xây cất rồi). 'Thưa anh, không nên, vì đó, để bom để hoác pháo binh để chờ do hoát để và mình khó phòng thủ vì thiệu tá dồn đường'. Thiệu tá Du đi ăn đàm yêu cầu Đái úy Xuân Thiệu tá giáp đón ông lên Dinh. Xuân tá chỉ, vì lý do mặt đi tuấn tiáu. Có Xuân bắt mất vì đã bị Tham Máu Trưởng ráy la đã không làm tròn nhiệm vụ, để cho Trung tá Vĩnh Lạc tá do Đáa Thiệu tá giáp Viên Kiáp vào Sài Gòn.

11 giờ đêm, Thiệu tá giáp Viên Kiáp dồn để bao vây Thành Công Hòa. Trung tá Vĩnh Lạc cho xe hút để cánh công sự để Thiệu tá Nhát, tá công chính Lạc đoàn và hộ binh sĩ Lạc đoàn để hàng. Những loạt súng các loại từ nhiều hầm trong nhà bắn trả lại.

Đá không bắt bắt, Thiệu tá Tham Máu Trưởng và toàn Bộ tham mưu, đa số ngá Bộ và không

Hai cuộc đổ o chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đ i tá Ph m Văn H ng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Công giáo, l n đi v khu c xá gia đình sĩ quan Liên đoàn, r i phân tán. Cuộc ch ng c y u d n.

Cu i cùng, Đ i úy y sĩ tr ng L đoàn, Bs. Nguy n Tu n Anh, cũng ng i B c, không Công giáo t p h p t c quân nhân còn l i trong Thành C ng Hòa, g m Quân nh c, Quân y, Công binh và Văn phòng c m c tr ng ra hàng.

Thanh toán xong Thành C ng Hòa, vào kho ng n a đêm, t t c l c l ng đ o chính d n lên bao vây Dinh Gia Long. T ng th ng đã ra kh i Dinh, nh ng phòng th v n kiên c và liên t c. Thi u t ng Khiêm đi n tho i cho Thi u tá L c, Đ i đ i tr ng c n v cách b t đèn đ xin ra hàng n u tình tr ng b t bu c. Quân nhân L đoàn, t trên các cao c quanh Dinh, lác đác b n t a. L c l ng đ o chính ti n b c ch m ch p, có chi n xa V n Ki p d n đ u.

Ngày 02.11, kho ng 3 gi sáng, đoàn quân đ o chính ti n v Dinh Gia Long. Nh n th y Văn phòng ch huy phòng th Dinh g c cây đa quá nguy hi m, t i trèo qua 2 mái nhà, d n đi n tho i và máy truy n tin vào m t phòng nh trên l u th ng c a tòa nhà Đ i s Lào, có m t ti n trên đ ng Pasteur. Kho ng 4 gi 30, Thi u tá L c nh n l nh và chuy n ti p nguyên văn l nh c a T ng th ng cho t i: ‘T ng th ng và ông c v n đ c bình an. T ng th ng c m n t t c chúng con. Các con hãy ra đ u hàng đ kh i b tàn sát’.

Kho ng 5 gi , xe thi t giáp tiên phong c a đ o chính ti n sát Dinh. Trung úy Ngãi d n đ u đoàn quân, lãnh viên đ n t th n. Trung úy Bùi Thông Tiêm, sĩ quan nghi l Ph T ng th ng, đ ng trong Dinh, n p sau c t quan sát, cũng lãnh viên đ n vào gi th 25, đứng vào lúc Thi u tá Huỳnh Văn L c c m c tr ng ra hàng. T t c Đ i đ i c n v t p h p ng i tr c th m Dinh. Đoàn quân tiên phong đ o chính S đoàn 5 ùa vào Dinh tìm b t T ng th ng và ông c v n. H thi nhau m t , m các ngăn kéo, l t các n m gi ng...

Tôi ra l nh Chi n đoàn l d i quy n tan hàng. R i t i m n t m nhân viên tòa Đ i s Lào m t b qu n áo đ v nhà đ c an toàn.

Sáng ngày 02.11, l Các Linh H n. T m sáng, B ch Y n đã nh anh ch v nhà cũ l y gi y t c n thi t. Hai anh em vào nhà qua c a nh nhà in. Trong khi anh đ ng nói chuy n v i m t ng i lính Th y quân l c chi n, B ch Y n đi v phía bu ng ng . B t i g p con dâu v , b t ch t khóc, m ng m mg, t i t i!. B ch Y n ôm l y ông c , th y b ch ng bình yên cũng b t khóc vì vui m ng, làm cho ông c r t c m đ ng và đ c an i r t nhi u. B ch Y n vào bu ng , nhanh tay m t s t, l y gi y t b vào gi , r i cùng b ch ng và anh ra đi ngay.

Trên đ ng v , b t i k l i: Đêm qua, nghe ti ng súng n d quá, ông c s n m m t xó. Thi u tá Du ph i sang d n c xu ng h m ng v i binh sĩ. Tuy v n không ng đ c, nh ng c b t s . Sau đó, hai anh em tr l i l n n a, tính l y thêm ít qu n áo và đ d ùng. Vào nhà, hai anh em th y 3 ng i c i tr n, m hôi nh nh i, đang thay phiên nhau d ùng cu c chim b t s t. Hai anh em đành ra v tay không, vì bu ng nào cũng có ng i vào l c soát. B ch Y n đau lòng nhìn s n nghi p, đ đ c c a gia đình tiêu tan. T i nhà kho ng 11 gi tr a, B ch Y n vui m ng nhìn th y ch ng bình an, kho m nh, đang đi n tho i cho Thi u tá Du và h n cùng nhau 4 gi chi u vào trình di n B T ng Tham M u, đ tránh m i r c r i có th x y ra.

Trung t ng Khiêm, T ng Tham M u Tr ng Quân đ i thay Đ i t ng Lê Văn T , cho hai Thi u tá L đoàn vào ngay, kh i ph i đ i lâu. Ông đ ng d y b t tay hai ng i r i nói: ‘T ng th ng và ông c v n đã qua đ i. Các anh là sĩ quan trong Quân đ i không làm chính tr , các anh không có t i gì. Các anh v l i L đoàn kêu g i t t c quân nhân ti p t c làm vi c’. Suy nghĩ m y

Hai cuộc đi o chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đ i tá Ph m Văn H ng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

phút, ông nói tiếp: ‘Đ i n làm vi c, hai anh v Bi t khu Th đô trình đi n Thi u t ng Là’.

Cũng c n nh c i: Thi u tá Du là Trung đoàn tr ng Trung đoàn 12 khi ông Khiêm làm T l nh S đoàn 4 Biên Hòa và Thi u tá H ng t ng là Chánh văn phòng cho ông khi ông làm Quy n Tham M u Tr ng Liên Quân. Tôi (Thi u tá H ng) cũng đã đi n đàm v i ông khi ông đem S đoàn 9 v c u giá v đi o chính 11.11.1960 và đã chuy n máy đ ông tr c tiếp th a chuy n v i T ng th ng.

T i Bi t khu Th đô, hai Thi u tá Liên đoàn đ ng nghiêm chào Thi u tá Nguy n H u Đ ng, Tham M u Tr ng Bi t khu Th đô. Thi u tá Du nh c i i Trung t ng Khiêm. Thi u tá Đ ng lên gi ng nói: ‘Thi u t ng Là m t ch c r i, hi n ng i ch i! Trung t ng Đính, T l nh Quân đoàn 3, kiêm luôn T l nh Bi t khu Th đô’. Cũng nên bi t Đ ng đã làm TMT cho T ng Nguy n Văn Là h n 3 năm! Nói xong, Thi u tá Đ ng ra đi và đ 15 phút sau, ông tr l i v i b lon Trung tá m i trên vai do T ng Đính g n cho. Hai sĩ quan L đoàn đ ng nghiêm chào: ‘Xin chúc m ng Trung tá!’. Đ ng lên tiếp: ‘Tôi đã trình Trung t ng v hai anh. Trung t ng ch th các anh làm m t b n Thông cáo đ i đi n quân nhân L đoàn, nói L đoàn đã ph c v cho m t ch đ đ c tài, gia đình tr ...’. Hai chúng tôi c ng quy t t ch i. Đ ng đi n tho i i cho T ng Đính. Sau khi nh n ch th c a T ng Đính, Đ ng nói: ‘Các anh mu n vi t gì tùy ý’. Hai anh em tho lu n, r i đ a b n Thông cáo đ i ý: ‘Ch đ cũ đã tàn và ch đ m i ra đ i. Quân nhân các c p thu c L đoàn hãy v ngay Thành C ng Hòa tiếp t c ph c v trong Quân đ i, không nên s h i mà tr n tránh k o ph m t i dào ngũ’. T ng Đính đ ng ý b n Thông cáo và hai chúng tôi đ c đ a t i Đài Phát thanh Quân đ i. Thi u tá Du đ c b n Thông cáo. Cùng ký tên: Thi u tá Nguy n H u Du , C u TMT Liên đoàn và Thi u tá Ph m Văn H ng, C u Tham m u phó Đ. Sau đó, hai chúng tôi b đ a v tr i giam An ninh Quân đ i thu c Bi t khu Th đô Ch L n. Có l T ng Đính báo thù hai chúng tôi vì câu tr l i c a Thi u tá Du : ‘Thi u t ng Đính làm lo n h ?’.

Nhìn t ngoài c ng, tòa nhà nh m t bi t th th ng, nh ng vào trong có nhi u ng a giảng k m gai. B c vào hành lang chính, trông v tr c là m t nhà tôn và sau đó là m t d y nhà lá rào k m gai r t d y. Không th y m t c a s nh , không l i ra vào, ch có m t l nh , đ đút chén c m, ly n c. Thành ph n nào b giam trong đó? Chúng tôi b nh t trong đó sao?

Không, chúng tôi b gi trong nhà tôn tr ng, không t ng, n m gi a nhà chính và nhà lá. Hai ng i b l t th t l ng, b khám xét có dao kéo không. Tôi đi n tho i xin Trung tá Tri n, Giám đ c Quân nhu, gi m i ng i hai b qu n áo, m t mũ và m t m n.

Ngày hôm sau, chúng tôi nh n gi y bút đ kê khai lý l ch và tài s n (b t bu c ph i khai chi tiết). Nhi u ng i nghĩ nh ng sĩ quan L đoàn đ c nhi u ân hu ! Th c s T ng th ng m i tháng cho quân nhân các c p m i ng i 50\$, gi i là ti n bao th c a T ng th ng. Ngày T t, T ng th ng ch th S N i d ch hái xoài trong Dinh cho L đoàn ăn T t! Trung bình, hai ng i đ c m t qu . Các sĩ quan xin không lãnh mà nh ng cho binh sĩ.

Tôi kê khai r t rõ: Tôi b tù trong Chi n d ch Tây B c t i S n La t Tháng 11 năm 1952. Đ c tha vào Tháng 12 năm 1954. Tháng 01.1955, tr n vào Nam cùng b , m , v , con v i hai bàn tay tr ng. Tháng 8 năm 1955, đ c gi tái ngũ. Th i gian tù coi nh không b gián đ o n quân v và đ c truy lãnh kho n ti n trong th i gian b tù CS.

Sau m t tu n b giam, hai chúng tôi đ c t do. Vui m ng vì đ c th , nh ng khi v L đoàn l i g p c nh đau lòng: Trung tá N. N. K., tiếp t c ch huy, đã b t Đ i úy Lâm Văn Thu n, Tr ng phòng tài chánh mua 6 bó bông to đ p đi m ng 6 t ng đã thành công gi t T ng th ng. Đó là 6

Hai cuộc đi o chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đ i tá Ph m Văn H ng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

t ng: Minh (C), Kim , Đôn, Khiêm, Xuân và Đính. Ngoài ra, ông còn h p B Tham M u Liên đoàn trách chúng tôi: ‘Các anh chi n đ u mà không nghiên c u t ng quan l c l ng, m t l đoàn mà dám ch ng l i c Quân đ i Th y, L c, Không quân’.
S nguy h i cho b n thân mình, ông đã quên nhi m v c a L đoàn mà ông đ m nh n là b o v T ng th ng và gia đình Ng i. Ông đã quên l i ông th h a v i T ng th ng, m i năm vào đ p T t Nguyên Đán, khi đem các sĩ quan TMT và TMP lên chúc th Ng i. Có m t s sĩ quan cao c p đã không theo đ o chính. M t s b sát h i, nh Đ i tá H T n Quy n, T l nh H i quân; Đ i tá Lê Quang Tung, T l nh L c l ng Đ c bi t và em ông là Thi u tá Lê Quang Tri u, TMT. Riêng hai v Thi u t ng Nguy n Văn Là, T l nh Bi t khu Th đ o, b n T ng Minh và Đ i tá Cao Văn Viên, T l nh Nh y dù, b n T ng Khiêm ch b canh gi , r i tha. Nhi u ng i nói: đ o chính không dám h i ông Viên, s Nh y dù ra quân ch ng đ o chính n u ông Viên b h i.

Đ u Tháng 01 năm 1964, Trung tá Đ y v làm T l nh thay Trung tá N.N. K. Trung tá K. đ c đ i u v Ph T ng th ng. Sau đó, đi làm Th tr ng Đà N ng. Còn các sĩ quan cao c p L đoàn, đàn em ông, b thuyên chuy n đi các vùng chi n thu t I và II: Thi u tá Du b giam thêm hai tu n t i Nha An ninh Quân đ i, r i đi vùng I. Thi u tá H ng đi Ban Mê Thu t, Vùng II. Thi u tá L c xu ng C n Th , Vùng 4 và Bác sĩ Anh đi Pleiku, Vùng II... Lúc mà tôi (Thi u tá H ng) nh n l nh thuyên chuy n, Trung t ng Khiêm, T ng Tham M u tr ng Quân đ i đang đi công du ngo i qu c, Trung t ng Đôn t m thay. T ng Đôn ký cho tôi đi S đoàn 23 Ban Mê Thu t và ghi: “Đ ng s 8 năm Sai Gòn làm văn phòng, S đoàn cho đi đ n v tác chi n”. Năm 1954, sau khi t C ng S n v , tôi đ c h c Khóa tham m u và m n khóa xu t s c, b t Tr ng phòng I Chi n đ ch Tr ng T n B u lên Chánh văn phòng Tham M u tr ng Liên quân B T ng Tham m u, r i Tr ng phòng An ninh B Qu c phòng và cu i cùng Tham m u phó L đoàn Liên binh Phòng v Ph T ng th ng. B t c c c p b c nào và đ m nh n ch c v gì, tôi luôn ph c v t n tâm, làm tròn m i công vi c giao phó.

Tôi trình di n S đoàn đúng ngày n đ nh. Sau khi xem k h s , Đ i tá Hoàng Xuân Lãm, T l nh S đoàn 23, ch đ nh tôi làm Quân tr n tr ng Ban Mê Thu t, lo phòng th an ninh và k lu t Quân đ i trong th xã, đ ng th i kiêm Tr ng phòng p Tân Sinh Khu 23 Chi n thu t thay Thi u tá TMT S đoàn.

T ng Đính nh n mình có công đ u, đã t th ng lên trung t ng, n m B N i v và th ng c p cho m t s đàn em. Vi c làm đ u tiên c a T ng Đính là cho nh y đ m t do và b l qu c sách p Chi n l c (Chính th c, m i t i ngày 09.3.1964, Th t ng Nguy n Khánh m i kí h y b qu c sách p Chi n L c) khi n cho các p chi n l c b tan rã, tình hình an ninh xu ng đ c nhanh chóng. Vi t C ng n m vùng và du kích t do xâm nh p các p qu y phá và ám sát... Đ ng bào b nhà c a ru ng v n vào các thành ph , nh t là Sài Gòn - Gia Đ nh, đ lnh n n. Nhi u t ng lnh l ng hành ký th ng c p cho đàn em ho c ng i trong gia đình. T ng Mai H u Xuân, T ng giám đ c Công an, b t b tù nh ng ng i ông không a. Thí đ : Ông Tr n V ng, ng i An L ng, Qu ng Tr , công ch c chính ng ch, Tr ng phòng xu t ngo i T ng Nha C nh sát, b T ng Xuân b tù sau đ o chính. H t ng ông gi u có. Sau m t tu n đ i u tra, ng i ta ch th y nhà ông p phía sau Dòng Chúa C u Th trong khu chu t. M t n a nhà n m trên đ t l n, n a nhà sau n m trên ru ng rau mu ng. Trong nhà không gì có v t gì đáng giá, ngoài hai chi c xe đ p. L ng tháng nào xào tháng đó. Ông hi n lnh đ o đ c. Cu i cùng, ông đ c tha, nh ng b sa th i. Ông ph i đi làm công cho tr i gà Scala c a Dòng Chúa C u Th .

Hai cuộc đấu o chính 11.11.1960 và 01.11.1963

Tác Giả: Đái tá Phám Văn Háng
Thứ Sáu, 28 Tháng 10 Năm 2011 06:28

Mát lán, Đái tá Hoàng Lác và tôi có đáp gáp lái Thiáu táng Đá Máu, lúc đó là Phó Thá táng đác trách Văn hóa (ông chá có báng tiáu hác Pháp). Ông than phián: ‘Mái rái Quân đái mát tháng đã bá Bá Táng Tham Máu cho đòi nhà, đòi xe và đòi ngáng i. Không biát tôi có công hay có tái trong vá lát đá Táng tháng Ngô Đình Diám?’.

Ba tháng sau khi lát đá Táng tháng Ngô Đình Diám, Má lái bát đèn xanh cho Các Táng Khánh, Khiêm, Viên làm chánh lý ngày 30 Tháng 01 năm 1964, không mát mát viên đán, bát 4 Táng Đôn, Kim, Xuân và Đánh giam tái Đà Lát. Sau này, Táng Dáng Văn Minh cũng bá đáy đi làm Đái sá láu đáng!

Thiáu tá Nhung, tùy viên cáa Táng Minh, ngáng i đã dùng dao gám và súng sát hái anh em Táng tháng, bá Nháy dù bát giam. Máy ngày sau nghe tin ông đã treo cá tá ván.

Bá Táng Tham Máu phái mát mát thái gian điáu chánh lái cáp bác cho các sĩ quan đã đá c thắng cáp sau vá đáo chính 01.11.1963.

Chác có đác giá thác mác: Tái sao tôi bá tù Cáng Sán 2 năm, khi vá lái đá c tín nhiám đám trách nhiáu chác vá quan tráng? Xin tháa: ‘Trác là nhá Chúa và Đác Má, sau là có vài lý do. Sau khi mán Khóa Sĩ quan 2 á Huá, tôi đi hành quân hai năm liên tiáp kháp mián đáng báng Bác bá: Thái Bình, Nam Đánh và Hòa Bình. Trong Chián đách Lotus, tôi đá c Quác tráng Báo Đái gán tái mát trán Đáng ngũ đáng Báo quác Huân cháng kèm Anh dũng bái tinh vái ngành đáng liáu. Tháng 6 năm 1952, tôi đá c gái theo khóa Chián thuát Chián lác tái Hà Nái cùng vái 50 sĩ quan cao cáp: Trung tá Dáng Văn Đác, Thiáu tá Nguyán Khánh...; các Đái úy Nguyán Văn Thiáu, Trán Thián Khiêm, Cao Văn Viên, Đá Máu; các Trung úy Ngô Dzu, Phám Xuân Chiáu, Váng Văn Đông, Hoàng Lác, Lê Ngác Trián... và tôi (Phám Văn Háng).

á tù vá, tát cá các bán cùng khóa đã thắng Trung tá, Đái tá, tháy tôi sa cá thát thá, ai cũng hát lòng tháng nâng đá. Ngáng i nâng đá đáu tiên là Đái tá Trán Thián Khiêm. Ông cá tôi làm Tráng phòng nhân viên Chián đách Tráng Tán Báu và 3 tháng sau, cá làm Tráng cá quan thanh toán Chián đách. Khi vá giá quyán Tham máu tráng Lián quân Bá Táng Tham Máu, ông cá tôi làm Chánh văn phòng cho ông. Nhiáu ngáng i hái tôi là ngáng i Bác hay Nam, có há thá nào vái Đái tá Khiêm? Rái Trung tá Hoàng Lác giái thiáu tôi vá Bá Quác phòng. Trung tá Trián hái ý kián Trung tá Viên, Biát bá Tham máu Phá Táng tháng và Trung tá Đá Máu, Giám đác Nha an ninh Quân đái. Cá hai đáng ý không tráng ngáng i và nói Háng là ngáng i hián lành đáo đác. Trung tá Trián trình lên Táng tháng đá cá tôi làm Tham máu phó Lá đoàn Liên Binh Phòng vá Phá Táng tháng. Tháy ý kián hai Trung tá, Táng tháng cháp thuán.

Nhá thá, làm sao tôi không trung thành vái Ngáng i trong hai cuộc đáo chính?.

*Phám Văn Háng